

PROTESTANTSE GEMEENTE TE ZUTPHEN

COLLEGE VAN DIAKENEN

Beleidsplan

van de Diaconie van de Protestantse Gemeente te Zutphen

Inleiding

Dit diaconaal beleidsplan is het beleidsplan van het College van Diakenen van de Protestantse Gemeente te Zutphen. In dit beleidsplan wordt beschreven wat diaconaat is en hoe de diaconie hier vorm aan geeft. Dit beleidsplan strekt zich uit over de kerkelijke seizoenen 2019 – 2022 en zal jaarlijks worden geëvalueerd en waar nodig worden bijgesteld, zodat het een levend document is.

De Diaconie van de Protestantse Gemeente te Zutphen maakt onderdeel uit van de Protestantse Gemeente te Zutphen.

Diaconaat

Het diaconaat wordt ook wel samengevat in "werken van barmhartigheid". De Bijbel spreekt in Mattheüs 25 over zes werken van barmhartigheid:

- voeden van hongerigen
- laven van dorstigen
- huisvesten van vreemdelingen
- kleden van naakten
- bezoeken van zieken
- bezoeken van gevangenen

De kerkelijke traditie kent nog een zevende werk:

- begraven van doden

Ter gelegenheid van de tweede gebedsdag voor het behoud van de schepping (2016) heeft paus Franciscus zelfs een achtste toegevoegd:

- de zorg voor de schepping

Hierbij wijst de paus erop dat de klimaatveranderingen bijdragen aan de vluchtelingenstroom; een aandachtspunt is hier 'duurzaamheid'.

De diaconie werkt vanuit het Woord van God en ziet het als haar opdracht om handen en voeten te geven aan het evangelie van liefde, barmhartigheid en gerechtigheid. Ze vervult haar diaconale roeping in de kerkelijke gemeente en daarbuiten door te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is en te getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht plaatsvindt.

Diaconaat is een opdracht aan en een verantwoordelijkheid van elk gemeentelid en van de gehele gemeente samen. De diaconie heeft de uitvoerende en leidinggevende taak om samen met de gemeente de diaconale roeping gestalte te geven. Naast het verlenen van de feitelijke hulp is het de taak van de diaconie om de gemeente zich bewust te laten blijven van haar verantwoordelijkheid in deze.

Met betrekking tot de zorg voor de schepping heeft de diaconie zich tot doel gesteld de kerkelijke gemeente en daarbuiten bewust te maken van de verantwoordelijkheid voor de Schepping en een goed rentmeesterschap door duurzame levenshouding na te streven.

Organisatie en bestuur

De diaconie is een zelfstandig onderdeel als bedoeld in artikel 2 boek 2 Burgerlijk Wetboek en heeft eigen rechtspersoonlijkheid, zoals beschreven in Ordinantie 11, artikel 4 lid 2: "De diaconie van de gemeente heeft rechtspersoonlijkheid. Het college van diakenen is het bestuur van de diaconie. De gemeente wordt in vermogensrechtelijke aangelegenheden van diaconale aard vertegenwoordigd door de diaconie. De diaconie van de gemeente wordt vertegenwoordigd door de voorzitter en de secretaris van het college van diakenen tezamen."

De diakenen (ambtsdragers) vormen tezamen met diaconale rentmeesters (niet-ambtsdragers) het college van diakenen. Het college van diakenen van onze gemeente bestaat uit minimaal 7 personen. Het dagelijks bestuur bestaat uit voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en penningmeester. De voorzitter is een van de ambtsdragers. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor het voorbereiden van het beleid en het uitvoeren van de genomen besluiten. Tussentijdse beslissingen van bijvoorbeeld het dagelijks bestuur worden in de vergadering geëvalueerd en beoordeeld. Besluiten worden na overleg met meerderheid van stemmen genomen.

De uitvoering van het diaconale werk

Ordinantie 3, artikel 11. Het dienstwerk van de diakenen

1. Tot opbouw van de gemeente met het oog op haar dienst in de wereld is aan de diakenen toevertrouwd
 - de ambtelijke tegenwoordigheid in de kerkdiensten;
 - de dienst aan de Tafel van de Heer;
 - het mede voorbereiden van de voorbeden;
 - het inzamelen en besteden van de liefdegaven;
 - het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping;
 - het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven;
 - het nemen of ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van het maatschappelijk welzijn;
 - het dienen van de gemeente en de kerk in haar bemoeienis met betrekking tot sociale vraagstukken en het aanspreken van de overheid en de samenleving op haar verantwoordelijkheid dienaangaande;
 - het beheren van de financiële zaken die bestemd zijn voor het diaconaat
 - en zo zij daartoe geroepen worden, het dienen van de kerk in de meerdere vergaderingen.
2. Aan de diakenen is bovendien toevertrouwd, tezamen met de diaconale rentmeesters de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de diaconie.

1. de ambtelijke vertegenwoordiging in (kerk)diensten de dienst aan de Tafel van de Heer

a. de eredienst

Vanuit de kerkenraad wordt het dienstenrooster opgesteld en bij toerbeurt staan er in principe twee diakenen per eredienst ingeroosterd. Zij dragen zorg voor begroeting van de gemeenteleden en voor het houden van de diaconale collecten, lichten het doel van specifieke collecten toe en bergen na de dienst de collecteopbrengst op, waarna deze in de kluis wordt opgeborgen. Worden de bloemen uit de dienst niet door gemeenteleden bezorgd dan doet de dienstdoende diaken dat.

b. de dienst aan de Tafel van de Heer

Volgens Ordinantie 7 wordt het avondmaal bediend door een predikant, waarbij de diakenen aan de tafel van de Heer dienen en de ouderlingen medeverantwoordelijkheid dragen. Door de kleine kerkenraad is echter bepaald dat voor de diensten van schrift en tafel één diaken verantwoordelijk is voor de juiste uitvoering. Hij/zij dient regisserend op te treden ter wille van een waardig en ordelijk verloop. De procedure voor de viering

voor beide kerkgebouwen wordt voor de dienst met alle dienstdoende ambtsdragers besproken.

c. diensten aan de Tafel van de Heer in tehuizen

Van te voren is afgesproken welke diaken zorgdraagt voor brood en wijn en de avondmaal benodigdheden voor de vieringen van schrift en tafel in de stille week in de diverse tehuizen. De dienstdoende diaken haalt dit voor de viering op bij de desbetreffende diaken. Naderhand brengt de diaken de avondmaal benodigdheden terug. De feitelijke gang van zaken tijdens de viering wordt met de dienstdoende predikant c.q. contactpersoon van de desbetreffende tehuis besproken c.q. afgesproken.

2. *Het mede voorbereiden van de voorbeden*

De diaken kan mede betrokken zijn bij de voorbeden in de eredienst. De diaken brengt in welke diaconale noden aandacht nodig hebben en voor welke hoopvolle initiatieven gedankt kan worden. Dit gebeurt in overleg of in samenwerking met de dienstdoende predikant.

3. *Het inzamelen en besteden van liefdegaven*

Een van de inkomstenbronnen van de diaconie zijn de opbrengsten van de wekelijks collecten. De collecten worden bepaald volgens een van te voren vastgesteld collecterooster, welke uiterlijk in de maand december is opgemaakt voor het komende kalenderjaar. Ongeveer de helft van de collecten is voor het algemene werk van de diaconie en de andere helft bestaat uit collecten met een specifiek doel (8 á 10 door diaconie gekozen en 8 á 10 door ZWO-commissie gekozen) of een door Kerk in Actie gekozen doel voor zending en/of (wereld)diaconaat. De diaconie stelt zich tot taak de offerbereidheid van de gemeente te stimuleren en de verkregen financiën op verantwoorde wijze te besteden. Door de gemeente bewust te maken voor het geven aan een collecte zal een gezamenlijke verantwoordelijkheid geven. De collecten met een specifiek doel worden daarom in de eredienst toegelicht door een van de diakenen met behulp van een centraal aangeleverde tekst.

De collecteopbrengst van de gekozen doelen worden door de penningmeester overgemaakt op het bankrekeningnummer van de organisatie van het desbetreffende doel aangevuld met een (vast) bedrag uit de eigen middelen of het toegezegde bedrag door de ZWO-commissie voor het desbetreffende project. De aanvulling geldt niet voor de collecten van Kerk in Actie, omdat gekozen is om jaarlijks een vast bedrag als donatie aan Kerk in Actie over te maken voor diaconaat, werelddiaconaat en kinderen in de knel. Jaarlijks wordt in november een actie gevoerd via de "Blauwe Brief". De opbrengst van deze actie wordt bestemd voor een plaatselijk/regionaal doel en voor een buitenlands doel gekozen door de ZWO-commissie.

Ondersteuning

Als regel betreft dit verzoeken om een gift voor projecten of hulpprogramma's afkomstig van personen en instellingen. Bijvoorbeeld ook van Kerk in Actie (KIA) die in feite heel veel hulp vanuit de kerken coördineert/organiseert en de informatie daarover verschaft en deskundig begeleidt en evalueert. Wij staan open voor hun oproepen om hulp. Verzoeken van landelijk wervende fondsen, die vaak ook gemeenteleden rechtstreeks benaderen, wijzen we in principe af.

Een diaken neemt de verzoeken van derden (met uitzondering van KIA) door, toetst die aan het giftenadvies van de diaconie, en doet in de vergadering een voorstel voor mogelijke ondersteuning.

4. *Het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping*

De diakenen kunnen niet al het diaconaal werk voor de gemeente verzorgen. Er zijn (en kunnen) ook gemeenteleden als vrijwilligers betrokken (worden) bij diaconaal werk. Het is belangrijk om deze vrijwilligers bij het diaconaal werk te betrekken en dat zij bereid zijn zich hiervoor in te zetten. De diaconie kan (groepen van) gemeenteleden voorzien van noodzakelijke middelen, die nodig zijn bij het vervullen van diaconale taken.

Een aantal taken heeft de diaconie gedelegeerd aan gemeenteleden. Deze gedelegeerde taken worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de diaconie.

5. *Het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven*
Diakenen proberen signalen, waar dan ook in de samenleving, op te vangen van (groepen) mensen in nood. Het gaat daarbij om mensen binnen en buiten de eigen kerkelijke gemeente. In principe wordt voor iedereen, die in nood verkeert en/of voor wie de menswaardigheid van het bestaan in gevaar komt, getracht om bijstand, verzorging of bescherming te verlenen. Waar nodig kan de diaconie helpen en/of doorverwijzen naar de juiste instanties.

Uitgangspunten bij het verlenen van financiële steun door de diaconie zijn:

- de mens staat centraal bij de hulpvraag
De diaconie probeert de hulp op een menswaardige manier te geven met respect voor de keuzes van de hulpvrager.
- de hulp vanuit de diaconie is aanvullend
Er wordt altijd eerst gezocht of er regelingen of voorzieningen zijn waar aanspraak op gemaakt kan worden.
- de hulp van de diaconie is incidenteel, in geval van nood en van tijdelijke aard
- de diaconie biedt geen professionele hulp
De hulp is gericht op samen zoeken naar de juiste oplossing en/of hulpverlener.

Voor financiële ondersteuning heeft de diaconie richtlijnen opgesteld.

De diaconie heeft de zorg voor hulp aan mensen in het buitenland gedelegeerd aan de ZWO-commissie. De ZWO-commissie is een werkgroep onder de Diaconie, die de volgende taken heeft:

- a. zending
- b. werelddiaconaat
- c. ontwikkelingssamenwerking

Ze behartigt namens de Diaconie de gedelegeerde ZWO-activiteiten in de meest brede zin. Met betrekking tot de positie, samenstelling en taken van de ZWO-commissie zijn afspraken gemaakt.

6. *Het aanspreken van de overheid en de samenleving op haar verantwoordelijkheid met betrekking tot sociale vraagstukken*
De diaconie dreigt door ontwikkelingen in de maatschappij een vangnet te worden van de bezuinigingen van de overheid. De diaconie zal dit echter niet aanvechten door hulpvragen niet aan te nemen, maar door de problematiek onder de aandacht te brengen van overheidsinstellingen, zodat het in het maatschappelijk debat op de agenda staat en blijft staan. Gevraagd en ongevraagd zal de diaconie advies geven om daarmee gerechtigheid te zoeken voor de kwetsbare (groepen) mensen in onze samenleving. Tevens wil de diaconie maatschappelijk betrokken zijn in de burgerlijke gemeente Zutphen door het onderhouden van contacten en waar mogelijk samen te werken met diaconieën van andere kerken en met maatschappelijke organisaties die de armoede bestrijden en werken aan het welzijn van de medemens.
7. *Het beheren van de financiële zaken die bestemd zijn voor het diaconaat*
de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de diaconie
Met het eigen financieel vermogen verzekert de diaconie zich tot op zekere hoogte van een redelijk stabiele inkomstenbron. Om het vermogen en de inkomsten hiervan op een redelijk niveau te houden wordt gekozen voor een mix van spaarrekeningen en beleggingen in beleggingsfondsen. Voor de beleggingen wordt gewerkt volgens het opgestelde beleggingsstatuut. Kernbegrippen daarin zijn: defensief, volgens ethische normen en aandacht voor duurzaamheid. Alleen het gedeelte van het vermogen dat niet op korte termijn nodig is voor het goed functioneren van de diaconie komt voor belegging in aanmerking.

Een gedeelte van het financieel vermogen van de diaconie kan als lening beschikbaar gesteld worden voor grotere projecten, als ondersteuning, elders in Nederland. Deze leningen worden verstrekt via het Protestants Diaconaal Krediet Nederland dat tegen een lage rente leent bij Diaconieën (voor concrete projecten) en met deze bedragen een lening verstrekt aan die projecten. De diaconie heeft inmiddels een aantal leningen verstrekt. Voor details zie de jaarrekening.

Er kan worden besloten tot een deels interen op het vermogen ten behoeve van een speciaal doel of in tijden dat er een grotere behoefte bestaat aan directe hulp. Er wordt een minimum vermogen aangehouden; de hoogte daarvan wordt in de jaarrekening aangegeven. Voorshands wordt gekozen voor een voorzichtig beleid bij het aanspreken van het vermogen. Wij willen de ons toevertrouwde middelen zo beheren dat we ons werk voor de lange termijn kunnen blijven volhouden.

Het beheer van de financiële zaken berust bij de penningmeester en de administrateur.

-Penningmeester en administrateur

Naast het uitvoeren van en de administratieve verwerking van financiële mutaties en het opstellen van jaarrekening en begroting, behelst zijn taak ook het "beheer van het vermogen".

De financiële mutaties worden gecontroleerd door een tweede persoon uit de diaconie.

8. Vergaderingen

Als regel vergadert het College van Diakenen een keer per maand. Diakenen zijn lid van de grote kerkenraad die vier à vijf keer per jaar vergadert. In de kleine kerkenraad is de diaconie vertegenwoordigd door voorzitter en de vicevoorzitter of secretaris.

-Voorzitter en secretaris

De voorzitter is betrokken bij het voorbereiden van de agenda, leidt de vergaderingen, draagt zorg dat activiteiten naar aanleiding van genomen besluiten worden verdeeld en uitgevoerd. Houdt daartoe zicht op de grote lijnen van de diaconale taken, de continuïteit daarvan en op het functioneren van het college. Is aanspreekpunt voor overleg met kerkelijke en buitenkerkelijke verbanden.

Het secretariaat verzorgt de inkomende en uitgaande post, bereidt de agenda voor en voert beslissingen uit. De vergaderingen kunnen worden verslagen door een notulist.

Maatschappelijke betrokkenheid

Herkenbare positie in Zutphen

Zoals gemeld zoekt de diaconie zo veel mogelijk plaatselijke contacten om het deel van "hulp aan stad en regio" te vergroten. Er is geregeld onder andere overleg met een aantal diaconieën uit Zutphen en Warnsveld en met Stichting Perspectief. Wij richten ons daarbij niet primair op het zelf ontwikkelen van nieuwe projecten, maar op vergroten van bekendheid of op samenwerken c.q. samenvoegen van activiteiten en het ondersteunen van lopende projecten.

1. Diaconaal beraad

Gezamenlijk met andere diaconieën in Zutphen en Warnsveld is drie maal per jaar overleg, waar plaatselijke diaconale onderwerpen worden besproken. Het doel is, samen overleggen wat er bij elke diaconie speelt en zo mogelijk diaconale activiteiten gezamenlijk op te pakken.

Activiteiten die gedragen worden door het diaconaal beraad zijn:

- het brengen van een paasgroet, in de vorm van een bloemetje, naar gedetineerden en verslaafden in plaatselijke instellingen
- het bezorgen van kerstpakketten (afhankelijk van het budget) aan minima in Zutphen en Warnsveld

In overleg met Perspectief wordt een aantal adressen geselecteerd. Een diaken van ons neemt het voortouw in deze actie en zorgt voor de goede organisatie en bezorging. Wij staan garant voor een goede financiële afwikkeling.

- Kerk en Vluchteling (zie onderstaand)

2. Stichting Perspectief Zutphen

Wij werken geregeld samen met Stichting Perspectief (instelling voor welzijn en maatschappelijk werk). Samen met Caritas (de RK diaconie) en Warnsveld/Leesten hebben we een noodfonds, waaruit Perspectief snel hulp kan bieden als zich een urgentie voordoet. Vooraf worden we daarover geïnformeerd en om instemming gevraagd.

3. Voedselbank Zutphen

Wij zijn zeer betrokken bij het werk van de Voedselbank. We ondersteunen dat met een collecte en de inzameling van levensmiddelen die voor een kerkdienst afgegeven kunnen worden. Indien nodig stellen wij een extra financiële bijdrage ter beschikking voor de aankoop van aanvullende groente en fruit. Een diaken is contactpersoon naar de Voedselbank.

4. Schuldhulpmaatje Zutphen

Wij dragen bij aan een gezamenlijk project van de Zutphense en Warnsveldse diaconieën: Schuldhulpmaatjes (SHM). Dit project voorziet in begeleiding, door 'maatjes', van mensen/gezinnen met financiële problemen. De bijdrage is bestemd voor opleiding van de maatjes.

5. Werkgroep Kerk & Vluchteling

Gezamenlijk met andere kerken in Zutphen en Warnsveld nemen wij deel aan de werkgroep Kerk & Vluchteling. Een netwerk van mensen die er voor de bewoners van het AZC willen zijn en activiteiten organiseren en ondersteunen. De werkgroep Kerk & Vluchteling valt onder het platform van christelijke geloofsgemeenschappen in Zutphen en Warnsveld.